

Nr 259.

Av herr **Gränebo m. fl.**, om ökat anslag till bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.

Vid 1939 års riksdag fattades beslut om förbättring av den lägre lantbruksundervisningen. Tyvärr har detta beslut icke kunnat genomföras på det sätt riksdagen då avsåg. På grund av den försämring av det statsfinansiella läget, som inträdde efter krigsutbrottet på hösten samma år, beslöt 1940 års riksdag att göra inskränkningar i den av föregående års riksdag beslutade organisationen av denna undervisning. Vidare begränsades statsbidragen till skolbyggnader väsentligt. I detta avseende har inte heller under efterkrigstiden någon nämnvärd förbättring kunnat ske. Vid 1946 års riksdag beslutades visserligen en viss höjning av anslaget till byggnadsarbeten vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna, men denna höjning var otillräcklig med hänsyn till det stora behovet av bidrag. De anslag, som sedan dess beviljats, ha icke på långt när motsvarat behovet. Dessutom spärrades under sommaren 1947 hälften av det anslagsbelopp på 4 milj. kr. som 1947 års riksdag anvisade för ändamålet för att lätta trycket på arbetsmarknaden. Den begränsning av de offentliga investeringarna, som statsmakterna tvingats att genomföra under de senaste åren, har således hårt drabbat den lägre lantbruksundervisningen och bromsat upp den förbättring och utbyggnad av densamma, som äro oundgängligen nödvändiga.

Det måste leda till olyckliga följder för vårt jordbruk, om yrkesundervisningen försummas. Det är nu i än högre grad än tidigare nödvändigt, att jordbrukarna besitta god yrkesskicklighet. Den bristande tillgången på arbetskraft inom jordbruket kräver fortsatt rationalisering och effektivisering av arbetet inom jordbruket. Vid 1947 och 1948 års riksdagar fattades beslut om de framtida riktlinjerna för jordbrukspolitiken. Genom 1947 års principbeslut slogs fast, att jordbruksnäringens lönsamhet skall bli sådan, att jordbrukarna kunna erhålla en med jämförbara folkgrupper likvärdig levnadsstandard. Förverkligandet av 1947 års beslut innebär en vittgående rationalisering av brukningsenheterna inom jordbruket. Det säger sig självt, att denna ställer stora krav på jordbrukarnas yrkesskicklighet och därmed på deras utbildning. Det kan inte vara en riktig metod att investera kapital i jord, byggnader, tekniska anordningar och maskiner i relativt stor omfattning men samtidigt underlåta att i tillräcklig omfattning investera kapital för att skaffa de inom jordbruket arbetande människorna utbildning för deras verksamhet.

Det mest trängande behovet är att skaffa de lägre lantbruksundervisningsanstalterna tillräckliga och ändamålsenliga skollokaler, ekonomibyggnad-

nader och lärarbostäder. Byggnadsbeståndet vid skolorna är synnerligen bristfälligt, varför det är oundgängligen nödvändigt, att dessa inom rimlig tid få sätta i gång planerade byggnadsarbeten. De medel, som stå till förfogande för bidrag till byggnadsarbetena, motsvara emellertid inte på långt när behovet.

Av för ändamålet tillgängliga medel återstå enligt lantbruksstyrelsens skrivelse till Kungl. Maj:t av den 18 augusti 1949 endast 2 205 562 kr. Skulle för samtliga de byggnadsarbeten, för vilka ansökningar inkommit, beviljas statsbidrag under nästkommande budgetår, kommer det enligt lantbruksstyrelsens nämnda skrivelse att erfordras ett belopp av i runt tal 18 662 000 kr. Lantbruksstyrelsen väntar därjämte nya ansökningar om bidrag och påpekar vidare, att beslutet vid 1949 års riksdag, att statsbidrag även skall kunna utgå för ny-, till- eller ombyggnad av undervisningslokaler vid lantbruksskolor samt av ekonomibyggnader vid lantmanna- och lanthushållsskolor, kommer att medföra ökade anspråk på det under nionde huvudtiteln utgående anslaget till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lägre lantbruksundervisningsanstalter.

Då förhållandena på byggnadsmarknaden alltjämt kräva en viss återhållsamhet med anslag och byggnadstillstånd, har lantbruksstyrelsen begränsat sig till att endast begära medel för oundgängligen nödvändiga byggnader och fördenskull begärt, att ifrågavarande anslag skall upptagas med 4 000 000 kr. för nästkommande budgetår.

Chefen för jordbruksdepartementet erkänner, att byggnadsbeståndet vid vissa undervisningsanstalter är så bristfälligt, att förbättrings- och utvidgningsarbeten knappast kunna uppskjutas längre, om skolorna skola kunna fylla sina uppgifter. Trots detta anser han sig dock endast kunna förorda en höjning av anslaget med 1 000 000 kr. till 2 000 000 kr. Han förutsätter dock, att det från budgetåret 1947/48 spärrade anslagsbeloppet på 2 000 000 kr. delvis får tagas i anspråk under det kommande budgetåret.

Vi äro i likhet med lantbruksstyrelsen medvetna om att försiktighet alltjämt måste iakttagas med anslag och byggnadstillstånd, men å andra sidan har utrymmet för nya investeringar något ökat. Detta ökade utrymme bör tagas i anspråk på sådana områden, där det uppdämnda investeringsbehovet inte längre utan stora skadeverkningar kan hållas tillbaka. Och enligt vår bestämda övertygelse utgör just byggnadsverksamheten vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna ett sådant område. Enligt vår mening bör det ifrågavarande anslaget i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag upptagas till ett belopp av 4 000 000 kr. för det kommande budgetåret. Vi förutsätta då, att det spärrade beloppet från budgetåret 1947/48 kommer att tas i anspråk på det sätt chefen för jordbruksdepartementet antytt.

Med anledning av vad som anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att till Lägre lantbruksundervisning m. m. Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kr.

Stockholm den 25 januari 1950.

C. P. V. Gränebo.

Osc. Werner.

Otto Niklasson.

B. A. Nilsson.

S. G. W. Wahlund.
